

۲۱۶۵۷۵

هیئت کتابخانه ملی اسلام

تاریخ جنون در جامعه اسلامی دوره میانه

ویراستار

دیانا ای. ایمیش

ترجمه

دکتر قربان بهزادیان نژاد
استاد سابق دانشگاه تربیت مدرس

تهران، ۱۳۹۹

۲

پژوهشکده تاریخ اسلام

تاریخ جنون

در جامعه اسلامی دوره میانه

تألیف: مایکل دالس
ویراستار: دیانا ای. ایمیش

ترجمه: دکتر قربان بهزادیان نژاد

ناشر: پژوهشکده تاریخ اسلام

مدیرنژاد: خلیل قویدل

چاپ دوم: ۱۳۹۹

شمارگان: ۷۰۰

چاپ و صحافی: چاپ تقویم

ردیف انتشار: ۹۳

تومان ۱۱۵۰۰۰

کلمه حقیق برای پژوهشکده تاریخ اسلام محفوظ است

خیابان ولی‌عصر (ح) خیابان عباسپور، خیابان رستگاران، شهرز شرقی، شماره ۹

تلفن: ۰۲۶۰۴۶۸۸۸۰۰ - ۰۲۶۰۸۸۶۷۶۷۸۶۰

web: www.pte.ac.ir

دالس، مایکل والتز، ۱۹۴۲ - ۱۹۸۹ م. تاریخ جنون در جامعه اسلامی دوره میانه / ترجمه دیانا ای. ایمیش؛

ترجمه قربان بهزادیان نژاد.

تهران: پژوهشکده تاریخ اسلام، ۱۳۹۹.

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروخت:

شایبک:

و ضعیفه فهرست‌نویسی:

فیبا:

یادداشت:

یادداشت:

موضع:

موضع:

موضع:

موضع:

موضع:

موضع:

موضع:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

ردیفندی کنگره:

ردیفندی دیوبی:

شماره کتابشناسی ملی:

Majnu: the madman in medieval Islamic society, 1992.

عنوان اصلی:

یادداشت:

یادداشت:

موضع:

چاپ دوم.

چاپ قبلی: پژوهشکده تاریخ اسلام، ۱۳۹۵ (۷۴۳ ص).

بیماری‌های روانی -- کشورهای اسلامی -- افکار عمومی

-- Islamic Empire -- Public opinionMental illness

یادداشت:

یادداشت:

موضع:

روان‌پزشکی و دین

Psychiatry and religion

تاریخ اجتماعی -- قرون وسطا، ۵۰۰ - ۱۵۰۰ م.

Social history -- Medieval, 500 - 1500

افکار عمومی -- کشورهای اسلامی

ایمیش، دیانا، ویراستار

بهزادیان نژاد، قربان، ۱۳۳۴ - مترجم

پژوهشکده تاریخ اسلام

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

ردیفندی کنگره:

ردیفندی دیوبی:

شماره کتابشناسی ملی:

شماره کتابشناسی ملی:

RC ۴۴۹

۶۱۶/۸۹۰۹۱۷۶۷۱

۴۳۲۵۳۰۳

سخن اول

تاریخ هر امت و جامعه‌ای پیشگ فرهنگ و تمدن آن است. به همین دلیل، علم تاریخ در میان علوم، جایگاهی ویژه یافته است. جامعه اسلام به عنوان یک امت جهانی، دارای چهارده قرن سابقه تاریخی با ابعاد و عناصری روش و بدون اینا است. اهمیت این پیشینه تاریخی و ابعاد گوناگون آن، مانند فرهنگ، تمدن، علوم، اخلاق، فلسفه و هنر نقش بی‌بدیل آن در تمدن جهان معاصر، تلاش گسترده دانشگاهها و دانشمندان غربی را نیز در راه تحقیق و مطالعه این تاریخ عظیم برانگیخته است؛ تا بدان پایه که معتبرترین منابع و اطلاعات پژوهشی در حوزه‌های گوناگون تاریخ اسلام را در مراکز علمی غرب می‌توان سراغ گرفت.

به رغم توجه ویژه پژوهشگاه‌های دنیای غرب به اسلام، به علت ناتوانی ذاتی آنها از شناخت اسلام ناب و حقیقی - به دلیل عدم دسترس مستقیم و به دور از تحریف به منابع اصیل، و لاجرم اطلاع محدود پژوهشگران از زمینه‌ها و پس زمینه‌های یک تحقیق علمی جامع، آغاز حرکتی اسلامی و همه جانبی از سوی دانشمندان اسلامی به منظور تصحیح و تکمیل تلاش‌های گذشته ضروری است. اگر این حرکت، گستردگی و متکی بر پیشرفت‌ترین روش‌های پژوهشی آغاز شود، بی‌شك تغییرات بنیادی در مسیر این گونه مطالعات در پژوهشگاه‌های مهم دنیا در زمینه تاریخ اسلام و مسائل مختلف آن دور از دسترس نخواهد بود.

هدف اساسی از تأسیس پژوهشکده تاریخ اسلام - که هم اکنون در آغاز راه است - گام زدن در راه تحقق این آرمان می‌باشد. این پژوهشکده با همت و پیگیری استادان ارزشمند تاریخ اسلام و

رشته‌های پیوسته به آن، آغاز به کار کرده و برای نیل به اهداف مقدس خود، آماده همکاری با همه کسانی است که به این اهداف ایمان دارند. از این‌رو، پاسخگویی به هزاران پرسش را که در خلال مطالعه ۱۴ قرن تاریخ اسلام مورد توجه خواننده و به خصوص پژوهشگران قرار می‌گیرد، وجهه همت خود قرار داده است. تحقق این مهم با روش‌های گوناگون دنبال می‌شود، که نثر آثار پژوهشی استادان و کارشناسان – به صورت تألیف و یا ترجمه – مانند اثر حاضر، از جمله آنهاست. البته برنامه‌هایی همچون تشکیل کارگاه‌های تخصصی، نشست‌های علمی تخصصی و حمایت از پژوهش‌های پژوهشی موردنیاز، نیز برای تحقق هدف یاد شده در حال پیگیری و اجراست که ضرورت دارد کیفیت و کمیت آنها افزایش یابد.

این مرکز، هم‌اکنون با شش گروه علمی و زیر نظر شورای علمی فعالیت می‌کند، که از شا، الله به زودی تعداد آنها به دو برابر افزایش خواهد یافت. از جمله اقدامات کم‌سابقه پژوهشکده، تأسیس دانشنامه جغرافیای تاریخی جهان اسلام است که بزودی اولین مجلد آن عرضه خواهد شد. این دانشنامه با ریاست رئیس از استادان در هفت گروه علمی مشغول فعالیت است و هزاران مدخل را – تاکنون – همراه با منابع اصلی از در پایگاه اینترنتی عرضه کرده است تا دسترسی محققان به منابع را آسان کند.

پژوهشکده تاریخ اسلام به وسیله پایگاه اینترنتی خود، همه پژوهشگران و علاقهمندان به مطالعه در سراسر جهان پیوند برقرار می‌کند. این پایگاه، علاوه بر انتشار همه فعالیت‌های این مرکز علمی، بازتاب‌دهنده فعالیت‌های علمی انجام شده توسط مراکز و اشخاص دیگر در این رشته است. بافعال شدن پایگاه مزبور، دسترسی پژوهندگان به مرکزی جامع و همه‌جانبه، که انکسار دهنده همه آثار موجود در زمینه تاریخ اسلام باشد، میسر خواهد شد.

علاوه بر آن، هم‌اکنون کتابخانه تخصصی (حقیقی و مجازی) فعال است و به تدریج فعال‌تر خواهد شد. از خداوند بزرگ، برای این تلاش و همه تلاشگران در راه حق و حقیقت، آرزوی موفقیت می‌کم.

سیدهادی خامنه‌ای

رئيس پژوهشکده تاریخ اسلام

فهرست مطالب

۹	مقدمه چاپ دوم مترجم
۱۳	مقدمه مترجم
۲۷	پیشگفتار
۲۹	سپاسگزاری
۳۱	اختصارات
۳۵	ترجمه و حروف نگاری
۳۷	فهرست تصاویر
۴۹	مقدمه مؤلف

بخش اول: معالجه طبیعی و ماوراءطبیعی: پژوهشکی، دین و سحر

۶۱	فصل ۱: جالینوس و بیماری ذهنی
۹۵	فصل ۲: جالینوس در دوره عربی
۱۱۱	فصل ۳: بازآرایی پژوهشکی یونانی
۱۳۵	فصل ۴: دیوانگی پژوهشکی
۱۹۷	فصل ۵: سایر علل دیوانگی
۲۱۲	فصل ۶: درمان دیوانگی
۲۰۷	فصل ۷: معالجه دینی: یهودیت و مسیحیت

۴۶۵	فصل ۸: معالجه دینی در اسلام
۴۷۷	فصل ۹: نظریه سحری در درمان
۴۸۳	فصل ۱۰: پژوهشکی عامیانه: آیین‌ها، سحر و جادو

بخش دوم: مفهوم دنیاگیری و مقدس

۵۲۱	فصل ۱۱: شیدای عشق
۵۷۵	فصل ۱۲: شیدای خردمند
۶۰۱	فصل ۱۳: شیدای پارسا

بخش سوم: دیوانگی؛ برخورداری و محرومیت

۶۸۷	فصل ۱۴: دیوانه در فقه اسلامی
۷۳۳	فصل ۱۵: حکومت و دیواله
۷۶۱	نتیجه گیری
۷۷۷	نها